Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от
МАНОЛ ГЕНОВ – МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Относно: *Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030г. (НПКЗВ)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл.31, ал.2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030г.

В изпълнение на чл.6(1) от Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, Република България има ангажимент да разработи и прилага Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (НПКЗВ) 2020 – 2030г. Програмата е приета с Решение № 541 на Министерския съвет (МС) от 13.09.2019г. Основната цел на програмата е да въведе национални политики и мерки, с които България да бъде в състояние да изпълни задълженията си за намаляване в периода 2020-2029г. и след 2030г. на общите годишни антропогенни емисии на следните замърсители на атмосферния въздух: серен диоксид (SO_2), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС), амоняк (NH_3) и фини прахови частици ($ФПЧ_{2.5}$), спрямо емисиите през определената в Директива (ЕС) 2016/2284 за базова 2005г. В съответствие с чл.6(3) от Директива (ЕС) 2016/2284, Република България

трябва да актуализира Националната програма на всеки четири години, а прогнозите за нивата на емисиите на всеки две години.

Проектът на Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030г. (Актуализирана НПКЗВ) е разработен въз основа на приетия Резултат 1 – „Доклад с принос и предложения за актуализация на НПКЗВ“, по Споразумение за предоставяне на консултантски услуги (Подкрепа за контрола на замърсяването на въздуха) между Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР), сключено на 12 декември 2023г. Споразумението е одобрено с Решение № 825 от 21 ноември 2023г. на Министерския съвет. Средствата, необходими за обезпечаването на Споразумението, са осигурени по Програма „Околна среда“ 2021-2027 (ПОС 2021-2027).

В проекта на Актуализираната НПКЗВ са предвидени междусекторни мерки, както и мерки в сектори, които са по-значими източници на емисии на амоняк, прах и неметанови летливи органични съединения в атмосферния въздух, като „Селско стопанство“, „Битово отопление“ и „Производство на разтворители и употреба“.

Междусекторните мерки са:

- Създаване на междуведомствен съвет за чистота на въздуха и функционалната му дейност до 2030г.;
- Ежегоден мониторинг и докладване относно изпълнението на НПКЗВ;
- Изменение на Наредбата за реда и начина на организиране на национални инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата.

Мерките, насочени към намаляване на емисиите на амоняк (NH_3) от сектор „Селско стопанство“, включват:

- Продължаване на държавното финансиране за „Подкрепа на земеделски стопани за реализиране на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към животните в сектор „Птицевъдство“;
- Продължаване на държавното финансиране за „Подкрепа на земеделски стопани за реализиране на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към животните в сектор „Свиневъдство“;
- Подобряване на събирането на данни в полза на основните допускания при сценария със съществуващи мерки;
- Приемане на допълнителни показатели за мониторинг, с които Министерство на земеделието и храните да докладва на МОСВ относно изпълнението на ключови интервенции по общата селскостопанска политика (ОСП) 2023-2027г., от които се очаква да допринесат за намаляване на емисиите на NH_3;
- Подобряване на събирането на данни, анализа и разпространението на селскостопанска информация;
- Подобряване на прилагането на ключови екосхеми в ОСП 2023-2027г., за да се гарантира постигането на оптимално въздействие върху емисиите на NH_3;
- Подобряване на наличността на продукти за органично торене от отпадъчна биомаса, с цел да се гарантира оптимално изпълнение на екосхемата за насърчаване на зеленото торене с оборски и органичен тор;
- Въвеждане в Екосхемата за насърчаване на зеленото торене с оборски и органичен тор на допълнителни допустими интервенции, които допълнително ще подпомогнат намаляването на емисиите на NH_3.

Предложени мерки в сектор „Битово отопление“, с което ще се намалят емисиите на прах и неметанови летливи органични съединения (НМЛОС) до 2030 г., са:

- Активно насърчаване на преминаването към по-чисто отопление чрез подмяна на традиционните уреди на твърдо гориво (УТГ) с методи за отопление с ниски емисии на НМЛОС – основно климатици, природен газ или централно парно отопление, където е налично, и печки/котли на пелети.

- Разработване на по-стабилна информационна база за сектора на битовото отопление, която ще даде възможност за мониторинг на напредъка при преминаването от използване на традиционни УТГ към по-чисто отопление.

Предложени мерки в сектор „Производство на разтворители и употреба“, с които се очаква допълнително да се намалят емисиите на неметанови летливи органични съединения (НМЛОС) до 2030г., са:

- Преразглеждане на комплексните разрешителни, издадени на инсталациите за производство/употреба на разтворители, регламентирани в съответствие с изискванията на Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността (ДЕП): определяне на по-ниски стойности за НДНТ-СНЕ (най-добри налични техники – свързани нива на емисии), в зависимост от икономическата и техническата осъществимост.
- Промотиране на промишлените и търговски предприятия, които използват органични разтворители, на финансовите ползи от ресурсната ефективност (намаляване на отпадъците от разтворители) и как те биха могли да бъдат постигнати.

Очаквани резултати от приемането и прилагането на Актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха:

- изпълнение на изискванията на чл.6(3)от Директива (ЕС) 2016/2284;

- изпълнение на задълженията за намаляване на емисиите спрямо 2005г., съгласно Директива (ЕС) 2016/2284;

- принос за постигане на нормите за качество на атмосферния въздух, които не водят до значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и за околната среда.

Актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха ще допринесе и за постигането на други цели:

- Дългосрочната цел на ЕС за постигане на нива на качество на атмосферния въздух (КАВ) в съответствие с насоките за КАВ, публикувани от Световната здравна организация;

- Целите на ЕС в областта на биологичното разнообразие и екосистемите в съответствие със Седмата програма за действие в областта на околната среда;

- По-доброто взаимодействие между политиката на ЕС по отношение на КАВ и други политики на ЕС – по-специално политиките в областта на климата и енергетиката.

Предложеният проект на Решение на Министерския съвет няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, във връзка с което е изготвена финансова обосновка съгласно чл.35, ал.1, т.4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът не е свързан с транспониране на директива на Европейския съюз, поради което не е изготвена справка за съответствие с европейското право.

Отчитайки характера на проекта на Актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха и включените в нея политически и стратегически мерки е преценено, че няма необходимост от провеждане на процедура по екологична оценка по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда, както и на процедура по реда на глава втора от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Проектът на Актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха е обявен за публично обсъждане на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и на портала на Министерския съвет за обществени консултации, като на заинтересованите лица е предоставен 30-дневен срок

за предложения и становища. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

Проектът на Решение е съгласуван в съответствие с чл.32 и чл.34 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл.10а, ал.2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и чл.8, ал.3 във връзка с чл.6, ал.3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да одобри проекта на Решение за приемане на Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030г.

МАНОЛ ГЕНОВ
Министър на околната среда и водите